

Odjeljenje za savjetodavne poslove u biljnoj proizvodnji

OSNOVNA PRAVILA REZIDBE

Rezidba nakon sadnje voćaka, odnosno prekraćivanje na visinu koju zahtijeva formiranje određenog uzgojnog oblika vrši se isključivo u proljeće bez obzira kada su sadnice posadjene. Ukoliko se prekraćuju sadnice sa prevremenim grančicama, prekraćivanje se izvodi na 30 cm iznad najgornje grančice, dok se ostale sadnice prekraćuju na 75-85 cm ili više, od nivoa zemlje, u zavisnosti od uzgojnog oblika koji se želi formirati.

Prilikom izvodjenja rezidbe, jednogodišnji mladari se po pravilu nikad ne prekraćuju, osim u izuzetnim slučajevima. Ukoliko su suviše bujni ili imaju nepravilan rast ka unutrašnjosti krune rezidbom se izbacuju iz osnove. Ukoliko ih ima previše poredjuju se na način što se prekobrojni mladari uklanjaju iz osnove a ostali povijaju kako bi zauzeli optimalan položaj kako to zahtijeva odabrani uzgojni oblik. Na pravilno povijenim mladrima razvoj obrastajućih grančica je optimalan a takodje i formiranje rodni elemenata.

Neposredno prije izvođenja same rezidbe, iz krune je potrebno ukloniti sve suve, polomljene, oštećene ili oboljele grane, a nakon obavljene rezidbe odbačene grane treba iznijeti iz voćnjaka i spaliti.

Kod uzgojnih oblika koji imaju centralnu vodjicu, uvijek se vrši prekraćivanje vodjice na niži porast ili kod nekih uzgojnih oblika na manje bujni bočni porast. Na ovaj način se visina voćke

zadržava na optimumu i sprečava njeno izduživanje i premještanje rodni elemenata prema periferiji krošnje.

Prekraćivanje grana i grančica je mjera kojom se postiže pravilno formiranje osnovnih kao i grana drugog i trećeg reda i njihovo obrastanje sa rodni elementima. U zavisnosti od same bujnosti voćaka i šta se sa njom želi postići, ovo prekraćivanje može biti slabije ili jače. U principu, kod bujnijih voćaka praktikuje se slabije

prekraćivanje a kod slabo bujnih jače, u cilju smanjenja odnosno pospješavanja bujnosti.

Ukoliko se vrši prekraćivanje grana ono se izvodi na bočni borast kako bi se izbjeglo izduživanje grana a pospješilo iniciranje obrastajućih grančica.

Suviše bujni kao i maldari sa nepovoljnim porastom i oni koji vrše zasjenu se izbacuju do osnove. Prekobrojni mladari se proredjuju tako što se uklanjaju do osnove a ostali povijaju.

Ukoliko se iz bilo kog razloga dvije grane nalaze neposredno jedna iznad druge, uklanja se ona grana koja ima lošiji položaj u prostoru i lošiji ugao grananja u odnosu na željeni raspored uzgojnog oblika koji je formiran.

U voćnjacima, posebno ako se radi o intenzivnom uzgoju, sve grane koje se nalaze nisko na stablu ili na ramenim granama i koje svojim vrhom dodiruju zemlju, rezidbom je potrebno potpuno ukloniti. To se radi iz razloga što ovakve grane smetaju prilikom izvođenja afrotehničkih mjera, prvenstveno obrade a i usled roda na ovakvim granama plodovi leže na zemlji što može usloviti njihovo propadanje i pojavu bolesti.

Rezidba na patrlj se veoma rijetko izvodi osim u izuzetnim situacijama. Ova mjera se sprovodi kod onih stabala kod kojih se na jednoj strani nalazi snažna grana a na drugoj strani stabla ne postoji adekvatna grana. Ta snažna grana se oreže na patrlj kako bi se iz spavajućih pupoljaka razvodnjem dobila nova grana dok se sa druge strane stabla rovašenjem inicira porast nove grane. Ovakvim načinom rezidbe sprečava se asimetričan izgled krošnje voćke.

Rezidba na patrlj se praktikuje i kod intenzivnog uzgoja voćaka, konkretno jabuke posebno kod nekih sorti kod kojih je primijećeno ogoljavanje stabla ili grana (sorta Greni Smit). Na ovaj način se pospješuje formiranje novih grana, kao i zamjena izrođenih grana.

Ukoliko se iz bilo kog razloga desi da se na grani pojave dva mladara koji rastu iz jednog mjesta, tako da grana poprima izgled vila, obavezno se jedan uklanja. Obično se uklanja onaj koji ima slabiji ugao grananja, odnosno koji ima vertikalni položaj.

Odjeljenje za savjetodavne poslove u biljnoj proizvodnji

Rajko Grozdanić, dipl. inž. polj.